

самий час, якщо ми розглянемо таку складну інтелектуальну систему як мозок людини, що включає цілий ряд підсистем: більші й малі півкулі, мозочок і інші елементи, і спробуємо вивчити їхнє автономне функціонування, то внаслідок їх надзвичайно тісного взаємозв'язку вивчення кожного елемента такої системи виявиться зовсім марним. З погляду класифікації систем - дана система проста. А насправді, яка вона?

О.І. Савченко, канд. екон. наук, проф., НТУ «ХП»

Р.О. Нестеренко, ст. викладач, НТУ «ХП»

КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ ПРИ ФОРМУВАННІ ЕКОСИСТЕМИ ІННОВАЦІЙ

Сьогодні активне конкурентне середовище вимагає від підприємств прискорення інноваційної діяльності, а однією з найпотужніших рушійних сил розвитку цивілізації стає творча діяльність людини. У сучасних умовах ефективність економіки, науково-технічний рівень виробництва, соціально-економічний прогрес залежать від обсягу накопичених суспільством знань та ефективності використання інтелектуальних ресурсів.

У світовій економіці відбувається постійне зростання важливості і впливу інновацій. Інтенсифікація НТП і тенденції, властиві сучасному етапу економічного розвитку, свідчать про те, що інноваційний тип розвитку буде визначальним, а економіка, відповідно, стає по своїй суті все більш інноваційною. Тому в сучасних умовах конкурентоспроможною може бути тільки інноваційна, тобто наукомістка, високотехнологічна економіка. Така економіка потребує розвитку інноваційної або підприємницької екосистеми, яка повинна складатися з чотирьох основних компонентів: ідей, підприємницького досвіду, джерел фінансування та спільноти, яка об'єднує їх в єдине ціле.

Створена в ході реалізації в НТУ «ХПІ» проекту TEMPUS INNOLAB платформа регіональної інноваційної екосистеми дає змогу університетам і інноваційним підприємствам співпрацювати одне з одним, а також залучати студентів і науковців до вирішення проблем, з якими стикаються компанії. Крім того, вона дає змогу краще розуміти та надалі розвивати регіональну інноваційну екосистему.

У сучасній економіці, що заснована на знаннях, інтелектуальні активи, такі як: інтелектуальна власність (ІВ), людський капітал і організаторські здібності грають вирішальну роль в господарській діяльності та економічному зростанні. Збільшення ринкової вартості підприємств, в значній мірі, залежить від їх інтелектуальних активів. Тоді управління цими активами повинно бути спрямоване на виявлення додаткового способу отримання прибутку. Це має особливе значення у випадку з об'єктами інтелектуальної власності (ОІВ).

Підприємства вже давно використовують ІВ різними способами, забезпечуючи підвищення своїх конкурентних позицій як на внутрішніх, так і на зовнішніх ринках. Інтелектуальна власність і конкурентна політика підприємств доповнюють один одного, тому що вони сприяють інноваціям, технічному прогресу і зрештою задовольняють потреби споживачів. Ряд авторів зазначають [1], що законне використання інтелектуальної власності може обмежити конкуренцію в короткостроковій перспективі, створивши тим самим компроміс між перевагами посилення конкуренції і вигоди від подальших інновацій.

Для підприємств стає, усе більш необхідний перехід до моделі відкритих інновацій, заснованих на співпраці і зовнішніх джерелах знань [2]. Підприємства впроваджують ОІВ не лише шляхом включення винаходів в нові продукти, процеси і послуги, але і ліцензуючи їх іншим підприємствам або дослідницьким організаціям. Крім того, патенти відіграють важливу роль у процедурі залучення зовнішнього фінансування від банків, венчурних фондів та інших фінансових джерел.

Дослідження проведені в Європейському союзі показали [3], що серед

різних причин патентування інноваційних продуктів, найчастіше було запобігання копіюванню (98,9%), протидія патентування конкурентами (наприклад, блокування) (80,3%), запобігання позовам (72,3%), подальше використання для переговорів (наприклад, перехресне ліцензування) (55,2%), в цілях підвищення репутації (38,8%), створення ліцензійного доходу (29,5%).

Останні тенденції показують збільшення долі підприємств, які використовують патенти для підвищення показників фінансової діяльності, а саме генерації доходів від ліцензування. Роль комерціалізації ІВ в стратегії підприємств стає усе більш значною.

Так, у багатьох підприємств є винаходи, які вони не використовують на національних ринках. Наприклад, коли винахід виходить за межі основного бізнесу підприємства. У таких випадках ліцензування технології третій стороні може забезпечити дохід без ризиків надмірної конкуренції. Виділяють прагнення ліцензіара до створення своєї технології як певного стандарту в галузі. Максимально відкриті умови ліцензування можуть забезпечувати широке використання технології, що стала стандартом. Інші ліцензують свої ОІВ в обмін на ліцензії, з додатковими технологіями. Також є випадки коли ліцензіари можуть лише проводити дослідження і розробки без можливості або бажання комерціалізації ОІВ у власному виробництві. У таких випадках ліцензування технології є бізнес-необхідністю.

Інтелектуальні активи відіграють ключову роль в стимулюванні інновацій і економічному зростанні. Саме визначена необхідність ефективного управління і комерціалізації ОІВ буде сприяти як подальшому розвитку економіки знань в цілому, так і підвищенню конкурентоспроможності окремих галузей. У зв'язку з цим питання формування екосистеми інновацій, механізми технологічного трансферу набувають статусу великої системної проблеми не тільки в конкретно-практичному відношенні, але і в рамках фундаментального економіко-теоретичного аналізу.

Таким чином, в економічних науках вкрай актуальними стають питання вивчення характеристик і законів інноваційного розвитку економіки, а також

проблеми економічної політики, пов'язані з формуванням інноваційного характеру економіки та розбудови підприємницьких екосистем інновацій.

Список літератури: 1. *Савченко О.И., Нестеренко Р.А.* Интеллектуальная собственность и новая экономическая теория институтов / Наукові праці Донецького національного технічного університету. Серія Економічна. Випуск 103 - 3. Донецьк, Дон НТУ, 2006. -220с., 126-129с. 2. *Chesbrough, H.* (2003), *Open Innovation: The new imperative for creating and profiting from technology*, Harvard Business School Press, Boston, Mass. 3. *Arora, A., A. Fosfuri, and A. Gambardella* (2001), *Markets for Technology: The Economics of Innovation and Corporate Strategy*, MIT Press, Cambridge, Mass.

Ю.Ю. Соловьёва, Национальный Горный Университет (г. Днепропетровск),
М-ОА-13

УЧЕТ И КОНТРОЛЬ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ФИЗИЧЕСКОГО ЛИЦА - ПРЕДПРИНИМАТЕЛЯ НА ОБЩЕЙ СИСТЕМЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ

Физическое лицо-предприниматель – самая простая организационно-правовая форма субъекта хозяйственной деятельности, для которой не предусмотрено учредительных документов и стартового капитала. Согласно Гражданскому кодексу Украины, любое физическое лицо может осуществлять предпринимательскую деятельность только после государственной регистрации, установленной законом. Осуществив такую регистрацию, физическое лицо приобретает статус физического лица-предпринимателя.

Любой бизнес находится в поисках перспективных рынков сбыта. Новые виды деятельности, увеличение численности сотрудников, расширение ассортимента производимой продукции ставит перед физическим лицом-предпринимателем вопрос о переходе с упрощенной системы на общую систему налогообложения. Переход может быть добровольным и спланированным, но может быть и вынужденная смена, в случае превышения допустимого объема дохода. Здесь важно обратить внимание на то, что в случае нарушения других правил пребывания на упрощенной системе налогообложения, не связанных с превышением дохода (например, превышения численности работников, применения неденежных способов